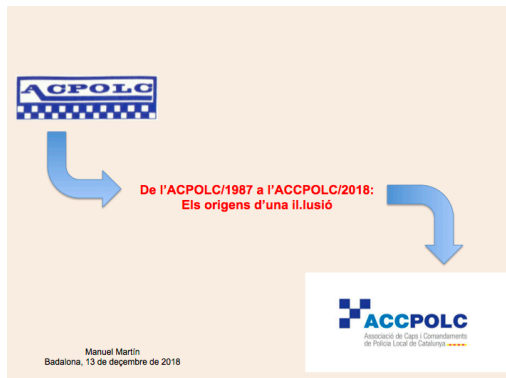

De l'ACPOLC/1987 a l'ACCPOLC/2018: Els orígens d'una il·lusió

LA SITUACIÓ D'ORIGEN

Ja han passat més de 30 anys des d'aquell 13 de juliol de 1987 quan es va inscriure en el registre d'associacions de Catalunya l'Associació de Caps de Policia Local (ACPOLC). No podem menys que mirar el passat amb una sensació estranya. Entre orgullosos d'una banda, i sorpresos per l'altre al veure com han evolucionat les coses. Sembla que va ser ahir, però la veritat és que en aquest temps moltes coses han canviat. Moltes, però ni de bon tros totes. De fet algunes de les circumstàncies que van aconsellar la creació de l'Associació, segueixen tenint avui plena vigència.

Alguns dels temes relacionats amb la situació de les direccions de policia local que en aquell moment més ens preocupaven tenen encara vigència. Un dels mes recurrents era la manca de recursos i dels instruments necessaris per a resoldre molts dels conflictes i demandes amb què les Direccions es trobaven freqüentment. No només recursos materials, sinó sobretot per una gran indefinició sobre el paper que les policies en general, i les prefectures en particular, havíem desenvolupar.

En aquest sentit no sempre el respecte professional era el necessari. Es percebia com una cosa bastant generalitzat una escassa consideració cap a les prefectures, per part dels responsables municipals, i fins i tot també per part d'altres funcionaris i departaments de la mateixa administració local o dels cossos policials estatals.

A tot això calia afegir la imatge social respecte a les policies locals en general. Com he repetit en diverses ocasions, i he viscut en carn pròpia, alguns veien a la Guàrdia Urbana com a part del mobiliari urbà. Hi havia bancs, fanals, papereres, i guàrdies. Era un moment d'una gran indefinició sobre el paper que

les administracions locals esperaven dels seus cossos policials. En general hem de dir que aquesta indefinició es va perllongar durant molt de temps.

La Policia Local es trobava en un moment de forta crisi d'identitat i tractant d'adaptar les seves estructures i el seu funcionament a la realitat del moment.

LA PROBLEMATICA DE LES PREFECTURES

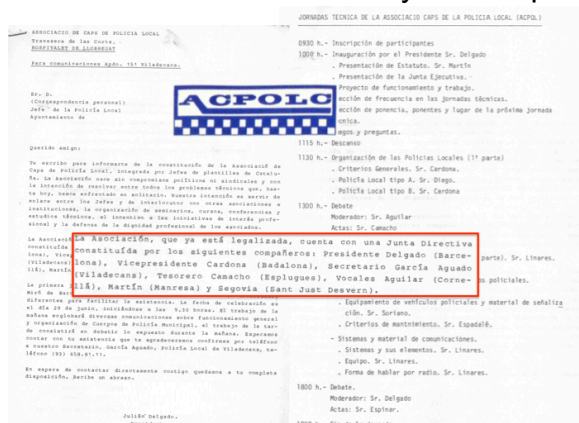
Des de ja feia algun temps que un grup de caps ens veníem reunint per analitzar algunes de les problemàtiques més apressants que tenien les policies locals en general, i les prefectures en particular. Érem conscients de la forta problemàtica que representava per a l'adequat desenvolupament del nostre treball l'aïllament en què cada organització es trobava respecte a les altres, i la manca de referents i de capacitat d'interlocució col·lectiva.

La capacitat d'influir en tots aquells aspectes d'importància per al desenvolupament de la professió, i especialment en els desenvolupaments normatius, es veia limitada per aspectes com la visibilitat que la mida de cada plantilla pogués facilitar individualment. Era evident que la capacitat de interlocució amb les autoritats més enllà del propi municipi era molt superior en els grans municipis que en els més petits. Era llavors imprescindible, al nostre parer, disposar d'algun instrument que permetés aglutinar totes les direccions de Policia Local de Catalunya. En aquest sentit la decidida participació del Cap

de la Plantilla de Barcelona, la més gran de Catalunya, el Superintendent, (llavors denominat Inspector), Julián Delgado, va ser un factor important. Fruit d'aquelles reunions va sorgir ACPOLC.

No obstant això arribar a la decisió

que forma havia de tenir l'instrument que anàvem a configurar no va ser fruit de la improvisació. Eren diverses les possibilitats existents, i vam estar analitzant quina d'elles era la que millor creïem que podia donar una millor resposta a les nostres inquietuds, i sobretot, que viabilitat tenia cadascuna de les possibilitats.

UN NOU INSTRUMENT

Es va plantejar estudiar les possibilitats que el marc legal i la situació del moment permetien. En algun moment es va plantejar fins i tot recuperar una vella iniciativa que molts anys abans alguns caps de Policia Local havien plantejat a nivell estatal. Es tractava de la conversió de les direccions de Policia Local a Cos Nacional, tal com tenien els Secretaris, Interventors i Tresorers de les administracions locals. Amb independència que ja llavors es va considerar inviable el projecte, en aquests moments, ni tan sols era desitjable.

Una possibilitat que es va plantejar amb força va ser la possibilitat de constituir-nos en sindicat, o en associació professional però configurada en la pràctica com a sindicat, tal com altres cossos policials havien desenvolupat per a la defensa laboral dels policies. No obstant això, sorgien dos grans inconvenients. D'una banda l'escassa massa crítica que es podia aconseguir, ja que en aquell moment es plantejava com a associació de caps, el que limitava el nombre màxim d'associats al de plantilles amb policia local a Catalunya. Un sindicat amb al voltant de 100 associats no semblava molt viable, però més important encara, des del primer moment es va considerar que el nostre objectiu no s'havia de centrar en els aspectes laborals, per la qual cosa ja existien els diferents sindicats, sinó en els aspectes estrictament professionals i de servei a la col·lectivitat.

Crèiem més proper a les necessitats del moment els plantejaments dels col·legis professionals que els del món sindical. En tot cas es pensava que seria convenient en el futur establir sistemes de col·laboració amb tots els sindicats, però mantenint la nostra activitat circumscrita a l'àmbit professional. Tot això sense perjudici que cada associat pertanyés o simpatitzés amb el sindicat de la seva pròpia elecció, i que de manera informal tractéssim de fer de mitjancers, com a grup de pressió davant determinats abusos o conflictes que un associat pugues patir.

Semblava doncs que intentar la constitució d'un col·legi professional semblava l'alternativa més apropiada, però en la pràctica era poc realista pretendre en aquell moment la constitució d'un col·legi professional que aglutinés les direccions de la policia local. Les seves limitacions eren evidents en la situació

d'aquell moment dels caps de Policia Local. Això ho podem comprendre ràpidament si veiem la definició que la Llei fa actualment dels col·legis professionals:

" ... Els col·legis professionals són corporacions de dret públic, dotades de personalitat jurídica pròpia i amb plena capacitat d'obrar per al compliment de les seves finalitats, que es configuren com a instàncies de gestió dels interessos públics vinculats a l'exercici d'una professió determinada i com a vehicle de participació dels col·legiats en l'administració d'aquests interessos, sens perjudici que puguin exercir activitats i prestar serveis als col·legiats en règim de dret privat. (Art. 35 de la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals) ... "

Es tracta d'una associació de caràcter professional integrada pels qui exerceixen una professió liberal. són corporacions de dret públic, és a dir, controlats per l'Estat i les seves normatives. Després d'analitzar les possibilitats legals, es va considerar molt difícil, sinó materialment inviable aconseguir la creació d'un col·legi professional en aquells moments

L'ASSOCIACIÓ PROFESSIONAL

Va sorgir doncs de manera gairebé inevitable l'associació professional, acollida al marc legal propiciat per la legislació sobre associacions vigent en aquell moment. Però fins i tot després de decidir que anàvem a constituir una Associació professional, no estaven clars els objectius que havia de perseguir aquesta associació, tenint en compte el més convenient a la problemàtica llavors de les direccions de Policia Local. Es buscava crear una associació que potenciés els aspectes professionals de les policies locals i especialment dels seus caps.

Al país no hi havia referents propers que ens permetessin tenir clar el camí a seguir. No obstant això, sí que existia experiències diferents fora del nostre país. No feia molt de temps que Manuel Martín Cap de Manresa primer i de l'Hospitalet després, havia tornat d'una estada d'estudis universitaris als Estats Units. Allà s'havia relacionat amb diferents direccions i organitzacions policials, especialment amb l'Associació Internacional de Caps de Policia (IACP) de la qual era soci.

Aquesta va ser doncs una de les referències que es van considerar idònies donats els seus objectius i funcionament. A la pràctica era un funcionament molt similar al dels col·legis professionals, però com a associació privada i amb un gran prestigi professional i social.

Els objectius de la IACP eren els següents:

"... Els objectius de l'Associació s'orientaran a fer avançar la ciència i l'art dels serveis policials, el seu desenvolupament, i a difondre les millors pràctiques administratives, tècniques, i operacionals, així com promoure el seu ús en la tasca policial. Busca la cooperació Inter-policial i l'intercanvi d'informació i experiències entre administradors policials de tot el món, així com millorar la selecció i la formació en la professió policial, a fi d'aconseguir persones qualificades, i potenciar el compromís de tots els agents policials per convertir-se en professionals amb uns alts estàndards d'actuació i de conducta. ..."

Així doncs, es va decidir crear a Catalunya una associació que, adaptada a la realitat catalana, perseguís uns fins similars. Així, els objectius d'ACPOLC, explicats en els Estatuts d'aquella nova associació, deien textualment:

"... 2.- Que les seves finalitats són:

- a) Servir d'enllaç entre els caps de les diferents plantilles de Polícies Locals de la Comunitat Autònoma, fomentant i facilitant l'intercanvi d'informacions i el suport tècnic entre tots ells.*
- b) Servir d'interlocutor vàlid per a altres associacions i institucions, públiques o privades, en assumptes d'interès per als seus membres.*
- c) Organitzar els Seminaris, Cursos, Trobades, i similars que es considerin necessaris per a l'actualització i l'intercanvi de coneixements tècnics entre les diferents plantilles de Policia Local.*
- d) incentives qualsevol iniciativa d'interès per als diferents cossos de Policia Local.*
- e) Elaborar estudis, informes tècnics, i similars en relació a productes o matèries d'interès per als seus membres. ..."*

Es pretenia que la nova associació servís de nexa d'unió entre totes les direccions de Policia Local de Catalunya i que contribuís a donar veu als professionals davant les diferents administracions públiques i davant la mateixa

societat, en tots els aspectes d'interès professional. Tot això amb l'objectiu últim de disposar d'aquell instrument necessari que ens permetés contribuir com a professionals en el disseny d'unes organitzacions modernes i eficients.

ELS ESTATUTS

Encara es conserva el vell Macintosh i la impressora matricial en què vam redactar els primers estatuts. Van ser presentats pels set caps de plantilla que van constituir la primera Junta Directiva de l'Associació. Aquesta Junta directiva estava formada pel cap de la Guàrdia Urbana de Barcelona, Julián Delgado com a President; el cap de la de Badalona, Gabriel Cardona com a vicepresident; el de la de Viladecans, García Aguado com a secretari; el tesorero Antonio Camacho, Cap de la d'Esplugues i com a vocals Jeroni Aguilar de la de Cornellà; José Segòvia de la de Sant Just Desvern i Manuel Martín de la de Manresa.

Tots els citats ostentaven el càrrec de Caps de plantilla, ja que aquest va ser en inici l'univers al qual es dirigia la nova organització. No obstant això, des de l'inici es va fer evident que la realitat anava més enllà de les prefectures. De fet, des de l'inici van participar en el projecte alguns comandaments que no ostentaven aquesta condició. Amb el temps algunes d'aquests comandaments van tenir una gran participació en el desenvolupament de l'Associació.

Aquesta realitat es va pretendre recollir en els Estatuts mitjançant una fórmula que amb el temps es va veure en la pràctica insuficient, però que en aquell moment pretenia donar sortida a la realitat de la participació des de l'inici de comandaments que no eren caps en una associació que pretenia aglutinar els caps. En ells es distingien dos tipus d'associats, els socis actius i els col·laboradors.

Així l'article sis dels Estatuts estableia que per acord majoritari es podien admetre en l'Associació a persones que no ostentessin una direcció, però sense dret a vot. D'altra banda, a l'article cinquè es deixava clar que només podien ser membres actius els caps

que fossin funcionaris de carrera i ostentessin almenys el càrrec de Caporal. Es pretenia deixar clar el fet de dirigir alguna Policia Local no n'hi havia prou per tenir la consideració de Cap de la mateixa. La Junta directiva s'escollia per votació a l'Assemblea General, com es va recollir als Estatuts.

JORNADES TÉCNIQUES I SISTEMES DE COMUNICACIÓ

Una de les primeres accions que des d'aquell moment considerem imprescindibles va ser la d'instaurar un procediment de trobada dels associats i d'anàlisi dels temes que mes preocupaven en cada moment. Això es va materialitzar en l'organització periòdica de jornades tècniques. De la importància atribuïda a aquest instrument dóna bona mostra el fet que la primera jornada es va organitzar al cap de pocs dies d'aprovar-se els estatuts de la nova associació. Si repassem els temes que es tractaven a cada jornada tècnica, podem fer un seguiment dels temes professionals que mes preocupaven en aquell moment als policies.

Així, les primeres jornades celebrades al juny de 1987 a Barcelona es varen presentar ponències sobre Organització a les policies locals; el material automobilístic; els sistemes de telecomunicació. A l'octubre del mateix any, a Manresa, es va tractar sobre el Pla de carrera; Informàtica i policia: un repte de futur; la informàtica en els petits municipis; tractament de texts i seguiment d'expedients. El maig de l'any següent, a Igualada, els temes de les quartes jornades van ser una Proposta de reglament marc; el trasllat horitzontal de funcionaris, i Funció de policia judicial a les policies locals. el juny de 1989 a Banyoles es van fer les setenes jornades per tractar sobre diligències de prevenció; i sobre policia administrativa a la via publica i sobre els locals de pública concurrència.

La jornada X feta el desembre de 1990 a L'Hospitalet va tractar els reglaments interns de les policies locals a la llum de la nova legislació; i Les diligències de prevenció: utopia o realitat. L'abril de l'any següent, a Mollet del Vallès, els temes de la jornada XI van ser la motivació als equips de barri; i la coordinació

policial. La següent jornada, el novembre de 1991 a Cerdanyola del Vallès, va ser sobre policia autonòmica, sobre segona activitat, i sobre la Llei de Policia Local i el seu desenvolupament.

La següent jornada XIII al juny de 1992 a Berga, es va tractar la mobilitat horitzontal; el Pla de carrera; i les eines administratives en els equips de barri. El març de 1995 a Manresa, la jornada XVII va tractar la formació a la Escola de Policia de Catalunya; i el model policial a Catalunya. El Gener de 1996, a la Vall del Tenes, els temes de la jornada XVIII, van ser la policia en els petits municipis; i el nou codi penal. ... Com podem veure totes les matèries tractades giraven al voltant de la problemàtica professional, i així ha sigut fins avui mateix.

Però no van ser les jornades tècniques els únics sistemes de comunicació desenvolupats. Comunicats, presses de posició, Informes ... Però la realitat es que aquest va ser sempre un punt feble de l'Associació. Sempre va resultar complicat arribar a tots els associats. Un dels

instruments que en algun moment es va provar com a òrgan d'informació de l'Associació, va ser la revista "La Prefectura, que sota la direcció de Xavier Marin, un dels col·laboradors des de les primeres reunions, va tenir una curta vida entre el 94 i el 96.

El 1995, a l'editorial de la revista "La Prefectura" es recollia el següent:

"... Són molts els reptes que es plantegen actualment en els cossos de Policia Local de Catalunya. El sistema de seguretat pública previst configura un repartiment de competències entre els diferents cossos de seguretat que no aclareix suficientment el paper dels policies locals.. ..

És impensable que pugui desenvolupar-se un sistema policial a Catalunya d'esquena a les policies locals i el que les mateixes representen en la lluita contra la intolerància. Estem convençuts que la inseguretat ciutadana, la millora de la qualitat de vida, o la lluita contra la intolerància, són tasques fonamentals per a la vertebració adequada de la Catalunya que deixarem als nostres fills i filles. Des de les direccions de les policies locals apostem per això."

FEAJEPOL

La aparició de ACPOL va tenir un efecte revulsiu en altres comunitats autònomes. Una prova que la situació de les prefectures de les policies locals de Catalunya també es donava en altres comunitats autònomes, és el fet que poc després de ser aprovats els nostres Estatuts i registrada l'Associació, van ser nombrosos els companys d'altres comunitats que es van interessar per l'experiència. Així, ACPOLC es va convertir en la primera d'una sèrie d'associacions que van anar configurant-se en les diferents comunitats autònomes.

ACPOLC no només va ser la primera, i per tant la més veterana, sinó que en molts casos els Estatuts, organització i objectius es van desenvolupar directament a imatge i semblança d'aquesta.

El creixement de l'associacionisme entre els caps de Policia Local, i els sistemes de relacions que es van anar configurant a partir d'aquest creixement, va fer que el 1996 representants de diverses associacions de Caps de Policia Local de diferents comunitats, reunits a l'Hospitalet plantegessin la creació d'una Federació d'Associacions de les diferents comunitats. Així va sorgir FEAJEPOL, la Federació d'Associacions de Caps de Policia Local.

Els Estatuts es van redactar a l'Hospitalet, on també es va situar el primer domicili social de la Federació. No obstant això, posteriorment es va decidir traslladar tot això a Madrid, per criteris geogràfics i l'octubre de 1996 es va realitzar a Madrid el primer congrés en què es van ratificar els Estatuts, i es va aprovar una nova Junta Directiva.

EVOLUCIÓ CAP A L'ACPOLC ACTUAL

ACPOLC ha anat evolucionant amb el transcurs dels temps. Han estat moltes les situacions i circumstàncies que s'han anat produint. Això fa que siguin molts els moments que podríem definir com a fonamentals per a la situació actual de

l'Associació. Al llarg dels anys es van produir alguns canvis molt notables. Un d'aquests canvis fonamentals va ser el canvi de denominació de ACPOLC a ACCPOLC. En realitat això va ser més que un simple canvi nominal. Va significar donar carta de naturalesa a una realitat que des dels seus inicis venia marcant l'Associació. Es tracta del reconeixement que es tracta d'una associació de comandaments i no només de caps de plantilla.

L'Associació de Caps i Comandaments de les Polícies Locals de Catalunya, és avui una realitat dinàmica i de futur. Temes com la descentralització en el territori, Les relacions amb altres institucions i organitzacions, o el desenvolupament organitzatiu Han estat una constant en la qual les diferents Juntes directives han deixat la seva empremta.

-- La professionalitat i competència de la Policia Local, només pot resultar eficaç, integrant realment (i no sols teòricament) les policies locals en el Sistema de Seguretat Pública de Catalunya. Qualsevol que sigui el model policial del nostre país, o el sistema de dependències i relacions que finalment s'estableixi, s'ha de garantir que el potencial humà i professional representat per uns policies locals plenament integrats en el teixit social, no es vegi dilapidat per motius conjunturals o per manca de valentia política per abordar de manera decidida i generosa el tema. Des d'ACPOLC seguirem vetllant perquè aquest procés es realitzi potenciant l'estil de fer policia representat per les Polícies Locals de Catalunya. --

Aquestes paraules que tenen plena vigència avui en dia, en realitat formen part de l'editorial de la revista "La Prefectura" de 1995. ACCPOLC ha estat, està, i estarà sempre compromesa amb una policia professional, democràtica i al servei de la societat. És el nostre repte i el nostre orgull.